

PREMIÄR PÅ STUDIO N 14 OKTOBER 2008

CHINA

EN BARN SOLDATS BERÄTTELSE

AV ERIK UDDENBERG

MALMÖ
STADSTEATER

- Skjut huvudena av dem nu.
- Yes, sir!
- Det är bra. Spring iväg och lek.

CHINA

AV ERIK UDDENBERG

EFTER CHINA KEITETSIS SJÄLVBIOGRAFISKA BOK *CHILD SOLDIER: FIGHTING FOR MY LIFE*

COLOMBINE TEATERFÖRLAG AB

Föreställningens längd 1 timme och 10 minuter

Regi Marie Parker Shaw

Scenografi och kostym Karin Ragnarsson

Ljus Sven-Erik Andersson

Mask Siv Nyholm

I ROLLERNA

China Susanne Karlsson

Boxer Magnus Schmitz

Susanne Karlsson

Susanne utbildade sig till skådespelare på Teaterhögskolan i Malmö 1996–2000. Samma år som hon tog sin examen var hon med och startade upp Teater Terrier. Där medverkade Susanne i flertalet produktioner, för att nämna några: *Anna och Onierna*, *Plocka kottar själv gubbjäväl*, *Hamlet*, *Jag skulle ha ropat för länge sen*, och *LIV*. Sistnämnda pjäs var en monolog av och med Susanne. Under 2005 gästade hon Regionteatern Blekinge-Kronoberg och spelade med i *Pojke med resväska*. Hos oss har Susanne tidigare medverkat i Stig Larssons *VD* på Intiman (2003), och i Dostojevskijs *Brott och Straff* på Hipp (2007).

Magnus Schmitz

Magnus Schmitz utbildade sig till skådespelare vid Teaterhögskolan i Malmö 1997–2001. Därefter har han arbetat på Dramaten, Teater Västmanland och spelat sommartheater i Krapperup och Karlshamn. Magnus har arbetat hos oss sedan 2002 och har bl a medverkat i *Före detta*, *Den goda människan i Sezuan*, *Malmöiter*, *Lyckad landning?*, *Utsikt från en bro*, *Tartuffe*, *Festen*, *Stormen* och *Jösses flickor – Återkomsten*.

TV och radio har han också hunnit med, bl a *Stackars Tom* och *Nya tider* samt *Line Knutzon x 3*. Magnus har även arbetat som scentekniker på Stora teatern i Göteborg.

CHINA KEITETSI

China Keitetsi föddes 1976 i västra Uganda. Hon levde sina första år hos sin far och hans nya fru. 1984 rymde hon för att försöka hitta sin riktiga mamma, men istället hamnade hon i händerna på National Resistance Army, som leddes av rebelledaren Yoweri Museveni.

Efter drygt tio år som soldat i Musevenis armé flydde hon 1995 till Sydafrika där hon ansökte om flyktingstatus. Fyra år senare fruktade hon fortfarande för sitt liv och sökte hjälp av FN:s flyktingorgan UNHCR (UN High Commissioner for Refugees). Hon erbjöds en omflyttning till Danmark. China kom genom FN:s försorg till Köpenhamn den 21 juni 1999 och där bor hon än i dag. 2003 kom hennes självbiografiska bok *Child Soldier: Fighting for my life*, som pjäsen *China* bygger på, och 2007 efterföljaren *Tears Between Heaven and Earth*. I dag arbetar China Keitetsi som internationell talesperson för barnsoldater världen över.

UGANDA

Uganda är ett land som sedan 1960-talet präglats av motsättningar, stora statsskulder och gerillakrig. Uganda blev självständigt från Storbritannien 1962 och i parlamentsvalet samma år valdes Milton Obote till landets första premiärminister. Hans styre övergick efter några år till en diktatur som varade till 1971, då Obote störtades i en militärkupp av Idi Amin. Efter det följde åtta år med Amin som diktator. Under dessa år plågades landet av ekonomisk kris, social misär och grova brott mot de mänskliga rättigheterna. Uppskattningsvis fick 300 000 människor sätta livet till.

I dagens Uganda leder president Yoweri Museveni landet. Han tillträdde 1986 efter att i många år varit rebelledare för NRA – National Resistance Army, den rebellarmé China Keitetsi ingick i. Sedan slutet av 1980-talet har den kristna rebellgruppen Herrrens motståndsarmé (LRA) i norra Uganda bekämpat Musevenis regim. Det pågående inbördeskriget har orsakat en flyktingkatastrof i norra delen av landet och det rapporteras kontinuerligt om mängder av krigsförbrytelser och om barn som kidnappats för att bli soldater. I dag råder en bräcklig vapenvila i Uganda och förhandlingar mellan parterna pågår.

BARN- SOLDATER

Källa: Rädda Barnen

Barnsoldater finns i regeringsstyrkor och beväpnade oppositionsgrupper. Och de finns både i u-länder och i-länder. År 2002 antog FN ett tilläggsprotokoll till Barnkonventionen. Det innebär att det nu är helt förbjudet att rekrytera barn under 18 år till väpnade styrkor. Hittills har 122 länder ratificerat, det vill säga ställt sig bakom, det här beslutet.

Det finns en rad skäl till att barn deltar i krig. Många tvångsrekryteras. I Uganda har till exempel över 10 000 små barn rövats bort av gerillarörelsen Herrens motståndarsarmé (LRA). En del barn ansluter sig frivilligt för att överleva i en kaotisk tillvaro där attacker, övergrepp och ekonomisk utslagning är vanliga. Andra ansluter sig av kulturella eller ideologiska skäl, eller för att de påverkats av det gruppträck som alltid förekommer i krigsområden. Andra barn drivs av hämndbegär mot dem som utfört övergrepp mot deras familj. Även flickor rekryteras, om än i mindre skala än pojkar. Flickor används ofta som kockar och utsätts för sexuella övergrepp som ökar risken för hiv. Men flickor deltar också i strid, t ex är det väldokumenterat att de Tamilska tigrarna på Sri Lanka använder flickor som soldater.

BARN SOM BILLIG ARBETSKRAFT

Regeringsstyrkor och oppositionsgrupper ser barnen som billiga ersättare till vuxna soldater. Barnen indoktrineras till lydiga redskap som låter sig offras, och rekryteras ofta när styrkorna eller grupperna passerar byar. Utvecklingen av lätta handeldvapen har gjort att barn enklare kan hantera och bära vapen.

REKRYTERING VIA FLYKTINGLÄGER

Barn i flyktingläger är speciellt utsatta för rekryteringsförsök. De strukturer och sociala skyddsnet som samhället normalt erbjuder är sönderslagna, familjerna är ofta splittrade och barnen ensamma. En sådan situation är en viktig orsak till att barn rekryteras.

STORA PSYKISKA OCH FYSISKA PÅFRESTNINGAR

Livet som barnsoldat är hårt. En del barn börjar som bärare, minröjare, budbärare eller spioner, men hamnar ofta slutligen som stridande vid frontlinjen. Oavsett vilka skäl barnen har för att delta, får de fruktansvärt illa. Barnsoldater får inte leka, de får inte studera, och de utsätts för oerhörda psykiska och fysiska påfrestningar. Många barnsoldater utsätts för fysiska och sexuella övergrepp. Ofta får de droger och alkohol, och blir snabbt beroende.

Utöver den uppenbara risken att dödas eller allvarligt skadas i strid, lider barnsoldater fysiskt i större utsträckning än vuxna av att delta som militärer. Barn används för att lägga ut och ta bort landminor, vilket ofta resulterar i hörsel- och synskador och lemlästning. Barn kan också få bestående ryggsador av att lyfta och bära militärt materiel. Dessutom är det vanligt att barnen är undernärda, och att de har olika hudsjukdomar och infektioner.

Flickor har extra svårt att accepteras av närsamhället igen efter att ha varit barnsoldater. Detta kan göra att de tvingas hitta sätt att överleva på som ytterligare skadar dem, t ex prostitution.

BARNKONVENTIONENS FYRA GRUNDPRINCIPER:

ATT ALLA BARN HAR SAMMA RÄTTIGHETER

ATT BARNETS BÄSTA SKA BEAKTAS VID
ALLA BESLUT

ATT ALLA BARN HAR RÄTT TILL LIV OCH
UTVECKLING

ATT ALLA BARN HAR RÄTT ATT SÄGA SIN
MENING OCH FÅ DEN RESPEKTERAD

VILL DU VETA MER?

LITTERATUR

Beah, Ishmael, *Lång väg hem: en barnsoldats berättelse*, 2008.
Häggström, Henrik, *Barnen – de osynliga soldaterna*, 2001.
Keitetsi, China, *Child Soldier: Fighting for my life*, 2003.
Lind, Mecka, *Anselmo – barnsoldaten*, 1997.
Svingen, Arne, *Svart elfenben*, 2007.

ARTIKLAR

"Det här är ett liv utan värdighet", i *Dagens Nyheter*, tinyurl.com/4tp2mn
"Fasansfulla brott mot barn i norra Uganda", i *Expressen*, tinyurl.com/43mh6l
"Bräcklig fred efter brutalt inbördeskrig i Uganda", i *Svenska Dagbladet*, tinyurl.com/4b5gx5
"Diamanter och barnsoldater", i *Sveriges Radio*, tinyurl.com/3jy495

FILM

Blood Diamond, regi Edward Zwick, 2006.
The Last King of Scotland, regi Kevin Macdonald, 2006.
Uganda Rising, regi Pete McCormack/Jesse James Miller, 2006.
Returned: Child Soldiers of Nepal's Maoist Army, regi Robert Koenig, 2008.

WEBB

Amnesty amnesty.se
Barnkonventionen unicef.se/barnkonventionen
China Keitetsi's hemsida chinakeitetsi.info
Child-Soldiers.org
FN's flyktinorgan [UNHCR unhcr.se](http://UNHCR.unhcr.se)
Internationella barnrättsorganisationen Plan plansverige.org
Ideell organisation som arbetar med utvecklingssamarbete, bl a Ugandagruppen twiga.se
Lugna gatan, en del av Fryshuset lugnagatan.org
Rädda barnen rb.se
Terre de hommes International Federation terredeshommes.org
Unicef unicef.se

VILL DU HA BESÖK?

Malmö Stadsteater samarbetar med flera organisationer. Om du vill jobba vidare med föreställningen ur ett Malmöperspektiv kan du kontakta:

ELEKTRA

Elektra är en feministisk och antirasistisk organisation som bekämpar hedersförtryck. Elektra arbetar för jämställdhet och ovillkorlig respekt för demokrati och de mänskliga rättigheterna. Elektras första målgrupp är unga tjejer och killar från segregerade bostadsområden och vårt arbete syftar till att inkludera och blanda olika samhällsgrupper.

Läs mer på www.elektra.nu

Vill du veta mer, eller ha besök av Elektra? Kontakta alan.ali@fryshuset.se

LUGNA GATAN

Lugna Gatan integrerar unga människor i samhället genom närvaro, engagemang, upplysning och arbete. Lugna Gatan jobbar med att skapa de förutsättningar som unga människor behöver för att utveckla en positiv identitet och en roll inom ramen för samhället. Något som många tyvärr saknar idag.

Läs mer på www.fryshuset.se

Vill du veta mer, eller ha besök av Lugna gatan? Kontakta arben.latifi@fryshuset.se

UNITED SISTERS

1996 startades United Sisters första tjejgrupp på initiativ av två tonårstjejer. Sedan dess har hundratals tjejer i åldrarna 12-20 år deltagit i projektet som sedan utökats av både nattvandring och coachverksamhet. United Sisters ser till alla tjejers kapacitet och potential och vill uppmärksamma den kraft vi alla har inom oss. Som tjej har man många gånger orimliga krav på sig vad gäller utseende, prestation och anpassning. För att må bra behöver man en meningsfull sysselsättning, goda vänner och ett gott självförtroende.

Läs mer på www.unitedsisters.se

Vill du veta mer, eller ha besök av United Sisters?

Kontakta johanna.bengtsson@fryshuset.se

Sufflös Josefina Johansson

Teatertekniker Anders Johansson, Pontus Karlsson, Bo Larsen

Rekvisitör Karin Ragnarsson

Dramaturg Stellan Larsson

Programredaktör Carin Hebelius

Informations- och försäljningschef Pella Ström

Art director Johan Sjövall

Informatör Carin Hebelius, Patrick Lion

Publikarbetare, föreställningsfotograf Anna Andrén

Föreståndare för biljettkassan Maria Girke Magnusson

Teknik- och fastighetschef Gert Irgren

Belysningskoordinator Sven-Erik Andersson

Teknisk producent Jerker Pyron

Chef för rekvisitaavdelningen Karin Ragnarsson

Chef för maskavdelningen Agneta von Gegerfelt

Chef för kostymavdelningen Sten Stjernqvist

Kostymervice Gyöngyi Balázs

Kostymateljé Anja Svärd, Margareta Öllsjö

Färgning och patinering Alicia Ekerholm

Ljudansvarig Jonathan Flygare

Ekonomichef Leif Jönsson

Städledare Rinna Möller

Chefsassistent Louise Nessim

Producent Jenny Bång

Teaterchefer och ansvariga utgivare Petra Brylander och Jesper Larsson

Besök gärna vår webbplats för bilder, artiklar och intervjuer

- Fotografering och ljudupptagning är av upphovsrättsliga skäl ej tillåten
- Var vänlig stäng av mobiltelefonen

MALMÖ STADSTEATER

MALMOSTADSTEATER.SE 040-20 86 10

ZLATANS LEENDE

Av Dennis Magnusson

Spelas på Hipp från 29 november 2008

En familjeföreställning för alla över 7 år

Samma dag som Zlatan ska tända strålkastarna över sin gamla fotbollsplan, får en tjej i Malmö några uppdrag – löser hon dem kan hon återförenas med sin mamma. Det är en dag då det händer hemska saker – men också väldigt bra saker. Det är en saga om Malmö och livet.